

Marjo Outila 23.5.2017

Tiedontuotanto

ikäntyneiden elämä teknologiavälitteisten palveluiden kontekstissa

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Pohjoisen puolesta – maailmaa varten

Tutkimushaastattelut

-tehty yhteensä 7 haastattelua

Kolari

Sodankylä

Rovaniemi

Tervola

-tutkimushaastattelujen sopiminen käynnissä

Inari

-tutkimusprosessit ovat lähteneet liikkeelle mm.

Keminmaa

Savukoski

Pelkosenniemi

Kemijärvi

Simo (amkin opiskelija)

?

-tavoite n. 20 haastattelua

Strategiataso: digitalisaatio ja teknologiavälitteiset palvelut

- Sosiaali- ja terveysministeriö kevät 2017: uusi tulosryhmä, joka keskittyy sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatioon ja tiedonhallintaan
- Sote-tieto hyötykäyttöön -strategia 2020
- kunnalliset strategiat

Ikäteknologia, geronteknologia

-ikätekniologialla pyritään ehkäisemään yksilön toimintakyvyn heikkenemistä ja tukemaan ikääntyvää henkilöä, hänen läheisiään ja hoitohenkilökuntaa, kun ikääntymisen mukana tulevat muutokset vaikeuttavat ikääntyvän itsenäistä suoriutumista (Forsberg ym. 2014, 13; Leikas 2014)

Esim.

- turvarannekkeet
- liikkumista tunnistavat monitorointisysteemit
- terveyden ylläpitoon tarkoitettut online-palvelut
- ns. älykkään kodin teknologia

- aina tai usein yksinäinen 5–10 %
- joskus tai harvoin yksinäinen 20–40 %
- vanhimmat ikäryhmät
- sosiaalinen ja emotionaalinen yksinäisyys
- vähäiset sosiaaliset kontaktit ilman yksinäisyyden kokemusta
- lapset ja yksinäisyys?
- ystävät
- laitosympäristö ja yksinäisyys
- teknologian vaikutukset sosiaalinen eristäytyneisyyteen ja yksinäisyyteen
 - yhteyden mahdollistuminen ulkopuoliseen maailmaan,
 - sosiaalisen tuen saaminen,
 - osallistuminen harrastustoimintaan ja
 - itseluottamuksen kasvu.
- teknologian käytöllä on ollut ikääntyneiden elämään positiivisia vaikutuksia
 - lisäsi tietoa,
 - lähentää perhesuhteita ja
 - lisää yhteyttä myös laajempiin yhteisöihin, vanhoihin ja uusiin
 - mukana jossain missä muutkin ihmiset ovat
 - tunne saavutuksesta, kun on oppinut käyttämään teknologisia sovelluksia ja laitteita
- interventioiden lyhytaikaiset vaikutukset, vaikutukset yksinäisyyteen vaihtelevia

Turvattomuus

-turvattomuus

-fyysinen hauraus, sairaus, 4. ikä

-naissukupuoli

-herkkyys joutua rikoksen uhriksi

-haavoittuvuuden tunne

-päivittäinen epävarmuus

-alhaiset tulot

-heikko asumisen laatu

-leskeys, naimattomuus tai eronneisuus ja yksinäisyyden kokeminen sekä sosiaalinen eristyneisyys

-hieman alle 10–yli 50 %

-keskeisiä turvallisuusteemoja ovat

-avun saavutettavuus (mm. tieto, palvelut ja luottamus),

-oman elämän hallinta (mm. esteettömyys, mahdollisuus liikkua, itsemääräämisoikeus, itsensä toteuttaminen),

-yhteisöön kuuluminen (mm. naapurit, lähialue, vertaistuki, oma tukiverkosto ja yhteiskunnallinen turvaverkko) sekä

-tapaturmien ennalta ehkäisy (mm. asuinolosuhteet ja apuvälineet)

Teknologia ja turvallisuuden tunteen lisääminen

- turvattomuuden uhatessa
 - vaarallisten tilanteiden välttely
 - turvalaitteiden hankinta
- yksityisyys vs. turvallisuuden tunne
- turvallisuus:
 - totutut toimintatavat
 - luotetut toiset
 - suhde turvallisuuspalvelujen tuottajiin
 - luottamus

olemassa olevaan teknologiaan

- uusi käyttötapa
- vanhan teknologian korvaaminen toisella
- teknologian käytön lopettaminen

uuden teknologian hankkimiseen nykytilanteessa

- heikkenevätkö vielä jäljellä olevat kyvyt teknologian käytön myötä?
- yksityisyyden loukkaamattomuus?

uuden teknologian hankkimiseen tulevaisuudessa

- toiveet teknologialle
- passiiviseksi vastaanottajaksi muuttuminen?
- koskemattomuus ja yksityisyys?
- teknologian avun rajat
- halukkuus haastaa itseään ja kokeilla jotain uutta teknologiaa**
- pakotettu käyttö?**

Kiitos!

marjo.outila@ulapland.fi

ulapland.fi

